

2022-06-29

Pedagogisk grundsyn - i och utanför klassrummet

Att förbättra världen kräver kunskap om hur världen ser ut. Detta är en del av bildningsbegreppet, som består av många delar:

Deltagarna och jämlikheten

JF:s studenter kallas deltagare. I begreppet deltagare ligger en förväntan på aktivitet och närvaro. Motsatsen till deltagare är kund, som blir serverad. På JF serverar personalen inte sina deltagare. På JF hjälps alla åt: ”Alla tillsammans - det finns inget annat sätt!” har sedan 70-talet varit en slogan som använts på JF. Den innebär att alla i miniatyr-samhället JF vinner på att samarbeta. Med dagens klimatsituation är det mer tydligt än någonsin att det också gäller i samhället utanför JF.

JF förnekar därmed inte att personal och deltagare har olika roller, kompetenser och maktpositioner. Vi tar ansvar för att följa de beskrivningar som ges åt föreningsmedlem, styrelseledamot, rektor, lärare, servicepersonal och kursdeltagare. Personalen tar ansvar för sin egen position och identitet i relation till deltagarna, men är beredd att göra förändringar för att sträva mot jämlikhet. Även i undervisningen är ambitionen att åskådliggöra maktförhållanden och privilegier i samhället och få alla att inse sin egen position i förhållande till dessa. Så parallellt med att JF är en vanlig arbetsplats, är JF en ovanlig arbetsplats där alla på lika villkor respekteras i sitt sökande efter att nå JF:s vision. I den bemärkelsen är alla deltagare. JF är en plats för vänligt bemötande, men inte en kravlös plats. Personalen på JF ställer både frågan hur den kan hjälpa till, men också hur deltagaren kan delta i arbetet med JF:s vision.

Den muntliga relationen mellan lärare och deltagarna

Folkhögskolans särart är inte bara mötet mellan människor utan också det speciella samtal mellan människor som leder fram till nya kunskaper och insikter. För att ringa in detta speciella samtal använder forskaren Tina Kindeberg begreppet “den muntliga relationen”. Den muntliga relationen mellan lärare och deltagare ger förutsättningar för ett brett och djupt lärande som JF benämner bildning.

2022-06-29

Kindebergs tankar bygger på Aristoteles (300-talet f. kr.), som förutsatte att kunskaper i retorik var centrala för läraren. Aristoteles menade att fokus på den muntliga relationen mellan lärare och deltagare borde vara viktigast i klassrummet och det som ger liv åt undervisningen och deltagarnas kunskapsinhämtning. Aristoteles hävdade att utbildning som innehöll retorik, definierad av Kindeberg som den muntliga relationen, var central för ett samhälles utveckling och förbättring. Till skillnad från Aristoteles synsätt ansåg hans lärare Platon att pedagogik handlade om att lära sig det redan kända. Redan så här tidigt i historien ser vi alltså en motsättning mellan en mer kollektiv och individuell syn på utbildning och mellan bildning och förmedlingspedagogik. Folkbildning lyfter både kollektivet och bildningen. Som tillägg till Kindeberg och Aristoteles lägger JF också stor vikt vid den muntliga relationen mellan olika deltagare, som det kunskapande samtalet. Skolans roll är att ge förutsättningarna för mötet deltagare - olika som lika - emellan.

Samtalet i klassrummet

På JF utgår vi från att det finns olikheter i tankesätt, livserfarenheter och värderingar när vi får en ny grupp. För att dessa olikheter ska kunna mötas på ett konstruktivt sätt krävs förståelse, gemenskap och sammanhållning. Vi strävar efter att låta praktik föregå teori. Detta för att undvika ett onödigt fokus på olikheter i tankesätt. Samtalet strävar efter att uppnå förståelse för olikheter. Förståelse är viktigare än att övertyga andra om sin egen åsikts förträfflighet. Genom handling sammansvetsas gruppen och därefter finns bättre förutsättningar för kvalitativa samtal. Vi utgår ifrån att åsikter och ståndpunkter är något som kan förändras och utvecklas i mötet med andra. Därför definierar/identifierar vi inte en människa endast utifrån vilka åsikter den säger sig ha vid ett specifikt tillfälle.

Samtalet mellan deltagare är viktigt, även om framtidsvisionen nedan fokuserar pedagogens roll i förhållande till andra deltagare.

Pedagogisk grundsyn - kortversionen

2022-06-29

Pedagogen på JF har ett samhällsförbättrande uppdrag. Pedagogerna har ett uppdrag att utveckla medborgarnas lärande och personlighet. Som stöd till deltagarens lärande använder pedagogerna sin egen personlighet och dialogen. Undervisningen hos oss kännetecknas av den muntliga relationen mellan lärare och deltagare, samt mellan deltagare och deltagare. Den muntliga relationen i undervisningen är den viktigaste pedagogiska metoden. Pedagogerna arbetar med att organisera den muntliga relationen genom att - utöver förmedla - också sondera och kommentera. Pedagogernas kunskaper, färdigheter och personlighet leder, visar och skapar bildningen. I bästa fall ger läranderesultatet - förutom kunskaper - en känsla av mening, trovärdighet och tillit. Pedagogerna har ett ämnes-, aktivitets-, relations- och resultatansvar. Deltagarens ansvar är att delta aktivt.

Pedagogen på JF strävar efter att vara förebild - genom sin egen pågående bildningsresa. Pedagogens bildningsintresse är relationellt, moraliskt och politiskt. Hen strävar efter både klokskap, visdom och vältalighet/gestaltning. Pedagogens kunskapsbas finns därför inom såväl vetenskap, politik, reflektion som i berättandet och andra konstnärliga uttrycksformer. Pedagogerna på JF är engagerade i frågor som rör feminism, mångfald och klimat.

Kännetecknande för undervisningen i klassrummen på JF är sammanfattningsvis:

- samarbeten; i klassrummet och mellan kurserna
- att den muntliga relationen i undervisningen är den viktigaste pedagogiska metoden
- att teori varvas med praktik; studiebesök är vanliga.
- att digitala verktyg varvas med analoga
- att kunskap alltid placeras in i ett sammanhang
- delaktighet och ansvar
- tematiska studier/ett ämnesövergripande fokus
- källkritik
- lusten att hitta konstruktiva lösningar på svåra problem
- möjligheter att testa olika arbets- och examinationsformer
- förekomsten av berättelsen och andra konstnärliga uttrycksformer

2022-06-29

- fokus på kursdeltagarens drivkraft, lust att lära, kreativitet och välmående